

ТАЇСІЯ ЩЕРБА

**СПВУЧА ПЕРЛИНА
ХЕРСОНЩИНИ**

Літературний портрет народного вокального
ансамблю «Журавка»
місто ХЕРСОН

ББК 82,3 (4УКР- 4 ХЕС-43)+85,92 (4УКР-4ХЕС)

Щ 61

Щерба Т.М.

Щ 61 Співуча перлина Херсонщини. Літературний портрет народного вокального ансамблю «Журавка». Літературно-художньо-ілюстративно-нотне видання. – Херсон: Айлант. 2016. 80 с.: іл.

ISBN 978-966-630-069-7

До книги «Співуча перлина Херсонщини». Літературний портрет народного вокального ансамблю «Журавка» Таїсії Щерби – членкині Національної спілки письменників України, знану на теренах Таврійського краю, близького і далекого зарубіжжя письменницю, публіциста, літературознавця, літературного критика, громадську діячку, увійшли розповіді, інтерв'ю, світлини про співучу перлину Херсонщини – народний вокальний ансамбль «Журавка», обласного палацу культури.

Колектив «Журавка» є носієм і пропагандистом загальнолюдських цінностей: миру, щастя, любові, радості, добра. Він збагачує свій духовний світ, світ своїх краян, свого народу-нації.

Видання розраховане на широке коло шанувальників художнього слова, народної та авторської пісні, хто пам'ятає історію роду й народу та щиро відкриває духовний світ нації, яка одвіку прагнула до волі, щастя і краси. Нехай чудові пісні приносять у кожную оселю радість і щастя, спілкування з прекрасним.

ББК 82,3 (4УКР- 4 ХЕС-43)+85,92 (4УКР-4ХЕС)

ISBN 978-966-630-069-7

© Щерба Т.М. , 2016

ПЕРЕДМОВА

ІЗ ДЖЕРЕЛ НАРОДНОЇ ДУХОВНОСТІ

Дорогий читачу, мій сучаснику!

Як же нам треба плекати кожне словечко рідної мови, передане у спадок від багатьох – багатьох попередніх поколінь у легендах, казках, переказах, байках, думках, піснях, танцях, одязі, звичаях і обрядах. Усе це і є УСНА НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ. У ній зберігається тепло їхнього дихання. Хай же і наше тепло її зігріє, бо це – невичерпне джерело духовності; вмістилище найвищих духовних прозрінь людства від сивої давнини до сьогодення. Велике, вічне як саме життя!

Пісня сьогодні – це пісня, що, звібравши найцінніше з надбань минулих віків, перебуває в невпинному розвитку, і – відповідно до потреб сучасної людини – весь час збагачується тематично, лексично, виявляючи при цьому дедалі нові й нові потенціальні можливості. У своєму саморозвитку і вічнім оновленні мова і пісня наших днів черпає творчу наснагу від тих же заповітних джерел – джерел народного життя, джерел духовності...

«У вигляді мови природою дано людині великий дар. Не тільки користуватися ним, рідним словом – піснею, а й – ростити, оберігати його коріння й леліяти його цвіт, ось тоді воно й буде запашиим і

співучим, сповненим музики й чару, життєвої правдивості й поетичності» (Олесь Гончар).¹

Кожне покоління вносить свій внесок у скарбницю художніх мистецьких цінностей людства.

Ми не одинокі в своєму розумінні істинної правди і краси музики, пісні, художнього слова...

Музика, пісня лише тоді стає фактом буття, стає живою і діючою, коли вона почута і зрозуміла тими, до кого вона звернена, для кого написана, про кого й для чого проспівана. Це аксіома.

Але не так просто буває написати пісню, покласти її на ноти, виконати в голосі. І першу доріжку до серця слухача має прокласти автор слів (тексту), потім – композитор, а вже потім – співак виконавець(ці).

На будь-якому етапі роботи кожен має думати про те, як текст, музику, спів сприйматиме слухач того чи іншого твору.

Доступність – найважливіший критерій якості музичного твору. Якщо пісня не спроможна «достукатися» до серця людини, – то кому вона потрібна, кого може цікавити, окрім автора?!

Поет, композитор, співак(-ки) повинні шукати контакт із слухачами. Це їхній творчий і моральний обов'язок. Тому цей «тріумвірат» несе особливу відповідальність. Вони не просто творці слів–музики–співу, вони – вихователі, відповідальні за загальний рівень музичної культури народу, за прилучення людей до високих духовних і морально-етичних цінностей.

¹ Олесь Гончар . «Берегти світло в душі», К. 2015, с. 177.

І РОЗДІЛ

ХЕРСОНЩИНА – ПІСЕННИЙ КРАЙ

«Геніальні композитори Моцарт і Бетховен, Глінка і Чайковський, Барток і Стравінський користувалися українськими мелодіями у своїй творчості, а це значить, що вони чули вібрацію найвищих небес нашої мови».

(Дм. Павличко).

Фольклор, народна творчість! У них доносяться до нас образи минулого, відкривається духовний світ нації, яка одвіку прагнула до волі й краси. Легенди, казки, музика, пісні, перекази... несуть у собі велику місію виховання, просвіти, культури людини; формують людину – особистість на загальнолюдських та національних цінностях.

Мистецький геній народу залишив нам у спадок неоціненні скарби. Вивчення фольклору було б неповним без нотних чи фонозаписів народної музики. Пісня, мова, побут, одяг, музичні інструменти, традиції – все це перебуває у нерозривному зв'язку з конкретним місцем на землі.

Науковці відзначають, що загальнолюдські цінності є нетлінними і атрибутивними, не підлягають інфляції і роблять із абстрактної людини неповторну, культурно-історичну особистість. У

народній пам'яті музика, легенда, казка, пісня, одяг, обряд несуть відомості про минувшину, ті духовні цінності людей, які вироблялися віками.

Нам відомо, що ще за царату у XVII-XVIII столітті наш край заселяли переселенці, гнані долею з північних міст і сіл України – Росії. Вони обжили наш степовий край і вносили в побут елементи власної культури, у тому числі – й пісенні скарби.

ПІСНЯ – це словесно-музичний твір, призначений для співу. Основним показником пісні як жанру лірики є: строфічна будова, повторюваність віршів строфи, розмежування заспіву та приспіву (рефрену), виразна ритмізація, музичність звучання, синтаксичний паралелізм, проста синтаксична будова, яка передає найтонші переживання. За жанрами фольклорні пісні бувають: трудові, обрядові, календарні (колядки, щедрівки, веснянки, русальні, купальські, обжинкові), коліскові, весільні, історичні, баладні, коломийки та інші.

Історичні ПІСНІ – це ліро-епічні фольклорні твори про конкретні історичні події, процеси та історичні особи. Найдавніший цикл складають історичні пісні з доби козаччини XV-XVIII століття. У ньому виділяються три основні теми: боротьба проти турецько-татарських нападників, польських і московських загарбників. У таких піснях оспівується героїзм лицарів-патріотів, героїчна смерть у бою з ворогами, відображення картини руйнування козацької України; розсіювання козаків за Дунай, на Кубань, запровадження рекрутчини і кріпацтва, народних повстань, оспіваних у гайдамацьких піснях.

Цілком свіжий пласт історичної пісенності сформувався у міжвоєнний період та під час загальнонародної збройної боротьби у роки Великої Вітчизняної війни і в повоєнний період.

Термін «історична пісня» почали вживати з другої половини XIX ст.. Потім з'явилися добірки у збірнику М. Максимовича «Малорусские песни» (М., 1827), «Украинские народные песни» (М., 1834); І. Срезневського «Запорожская старина» (Х., 1833-34). Перше найповніше, упорядковане за історико-хронологічним принципом видання історичної пісні здійснили В. Антонович і М. Драгоманов під назвою «Исторические песни малорусского народа» (т. I. П. – К., 1874- 75). Продовженням цього збірника було видання М. Драгомановим праці «Нові українські пісні про громадянські справи (1764-1880)» та «Політичні пісні українського народу ХVIII-XIX ст.». Досі це зібрання історичних пісень та ще окремі збірники Б.Грінченка, Я. Новицького, Д. Яворницького складають основний друкований фонд українських історичних пісень.¹

Фольклорні пісні широко використовували письменники всіх країн і епох (Г. Гейне, Р. Бернс, А. Міцкевич, В. Жуковський, А. Метлинський, Л. Боровиковський, ранній Т. Шевченко). З іншого боку, багато пісень ліричних, написаних поетами, стають народними («Віють вітри...» І. Котляревського, «Дивлюсь я на небо» М. Петренка, «Повій, вітре, на Вкраїну» С. Руданського, «Реве та

¹ Гром'як Р.Т. та ін. Літературознавчий словник-довідник, К., 1997. С.326.; С. 550.

стогне Дніпр широкий» Т. Шевченка, «Чуєш, брате мій...» Б. Лепкого, «Пісня про рушник» А. Малишка та ін.¹

Херсонщина багата на мистецькі таланти. З-поміж багатьох вокальних колективів, що є окрасою землі Херсонської – народний вокальний аматорський ансамбль «Журавка» привертає увагу своєю художньою довершеністю, складною і водночас – щасливою долею, високою духовністю і майстерним художньо-мистецьким виконанням народних (історичних, календарно-обрядових, ліричних, соціально-побутових) і авторських пісень, які несуть у своїй основі високе пізнавальне і морально-виховне значення; дарують слухачам позитивні емоції та радість спілкування. Учасники ансамблю «Журавка» долучаються до історичного минулого свого краю, держави, безцінного спадку народу; вивчають кращі зразки пісенного доробку і щедро діляться своїм талантом у своєму краї та поза межами Херсонщини.

¹Гром'як Р.Т. та ін. Літературознавчий словник-довідник, К., 1997. С.326.; С. 550.

ІІ РОЗДІЛ

ІНТЕРВ'Ю З БАЙ ЛЮДМИЛОЮ ВСЕВОЛОДІВНОЮ – КЕРІВНИКОМ НАРОДНОГО ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ «ЖУРАВКА»

Таїсія Щерба: – Шановна Людмила Всеволодівно, поділіться, будьте ласкаві, спогадами, коли і як виник ансамбль?

Людмила Бай: – Історія появи ансамблю сягає в далекі дев'яності роки ХХ століття. Саме тоді був хор «Червона калина» радгоспу-заводу «Янтарний». У хорі співало тридцять п'ять осіб. Керувала ним Чорноіван Майя Григорівна.

Після чергового виступу колективу на фестивалі «Чорнобайвський заспів», концертмейстером тоді був Херсонський композитор Рожко Олександр Михайлович, він запропонував відокремитися від хору, і під його керівництвом створити вокальний ансамбль. До нього увійшло шістнадцять осіб. Та, на превеликий жаль, ні приміщення для репетицій, ні заробітної платні не було. Керівником новоствореного ансамблю стала Синчук-Штефан Людмила Борисівна.

Через певний час Рожко О.М. не захотів працювати безкоштовно і залишив ансамбль. У 1999 році шістнадцять співаків залишилися буквально на роздоріжжі: частина учасників покинула ансамбль. Хор «Червона калина» фактично розпався на три самостійні колективи. Дещо раніше утворили свій ансамбль співаки «Берегині» і залишився вокальний ансамбль під іменем «Червона калина».

Т.Щ.: – Як, виникла ідея створення самостійного вокального колективу і саме такої назви?

Л.Б.: – Наш колектив певний час був «безіменним безхатченком». Дякуючи дирекції ЗОШ №32, співаки

отримали клас для репетицій, і в тому ж році перед державним святом дали свій перший концерт для дітей і батьків цієї ж школи. Тільки безмежна любов до пісні зберегла колектив ансамблю.

У 2000 році дві учасниці вокального гурту: я і Ромашова Ольга, вирішили: а раптом поталанить і прийшли в офіс Співдружності ініціативних працездатних інвалідів «СПІ» до заступника директора з соціальних питань Махляра Петра Івановича з пропозицією бути спонсором ансамблю. Махляр П. І. свого часу закінчив інститут культури, зацікавився ансамблем, прослухавши ряд репетицій у ЗОШ №32, вийшов із пропозицією на Раду Співдружності, і ансамбль перейшов репетирувати в червоний куточок офісу, а Л.Б. Синчук-Штефан почала працювати керівником за контрактом.

Для того, щоб ансамбль удосконалював свою співучу майстерність, потрібен був грамотний, кваліфікований концертмейстер. А вийшло так, що у 2001 році за згодою і домовленістю Синчук-Штефан Л.Б. керівником і концертмейстером став викладач народних інструментів музичної школи №3, маестро з вищою консерваторською освітою Бічуєв Яків Миколайович, який працював у Співдружності за контрактом.

Були пошиті костюми за рахунок «СПІ» з емблемою журавля на спідницях, і ансамбль отримав назву «Журавка».

У 2001 році в ансамблі було вісімнадцять учасниць і один чоловік – Рудь Іван Захарович, який перейшов у інший колектив лише в 2013 році.

Т.Щ.: – Шановна Людмило Всеволодівно, а як надалі формувався ваш колектив?

Л.Б.: – У «СПШ» працювала Сімагіна Любов Іллівна. Почувши одну із репетицій ансамблю, вона відразу попросилася бути його учасницею. Жінка мала чудовий голос – друге сопрано, бездоганний слух, тому її з радістю прийняли до гурту. До 2014 року вона була окрасою ансамблю. Та життя невблаганне, і хвороби нікого не щадять. От і цій чудовій співачці довелося залишити ансамбль і улюблену справу – співати...

Т.Щ.: – Коли, на Вашу думку, почався розквіт діяльності ансамблю?

Л.Б.: – Можна з упевненістю стверджувати, що із 2001 року почався розквіт нашої «Журавки»: виступи на підприємствах «СПШ», на концертних майданчиках міста, в загальноосвітніх школах, в школах-інтернатах для дітей-інвалідів, до Дня Перемоги, Дня міста, Дня незалежності України. Ми виїздили із концертами до Сімферополя, Євпаторії, Києва, в міста і села області; брали неодноразово участь у фестивалях «Купальські зорі» в місті Гола Пристань, у Цюрупинську – на «Вогниках трудової слави», вечорах для ветеранів війни та праці, на міських ярмарках. Але у 2003 році кількість співаків у гурті стала лише дванадцять осіб.

У 2006 році ансамбль брав участь у Європейському фестивалі народної пісні в місті Буковель Івано-Франківської області, де представляв південь України.

Т.Щ.: – *Коли колектив отримав звання «Народний»?*

Л.Б.: – Ансамблем зацікавилася провідний методист обласного Центру народної творчості – Розум Валентина Іллівна, яка неодноразово була присутньою на репетиціях ансамблю та слідкувала за гастрольями колективу поза межами області; внесла пропозицію присвоїти колективу звання «Народний».

29 травня 2003 року ансамбль виступав із звітним концертом на сцені обласного музично-драматичного театру. Тоді нашому колективу і було присвоєно звання «Народного аматорського вокального ансамблю» за високий внесок у розвиток української національної культури і високий культурний рівень виконавської пісенної майстерності.

Т.Щ.: – *Як складалася доля ансамблю потім?*

Л.Б.: – Подальші репетиції проходили в музичній школі №3 за згодою «СПП», які придбали для школи ксерокс, щоб діти могли на ньому друкувати ноти пісень.

2007 року директор «СПП» Журавко О.В. був обраний народним депутатом у Верховну Раду VI скликання. До цього він опікувався нашим колективом. Новим директором став чоловік, далекий від меценатства і мистецтва. Ансамблю не приділялася ніяка увага. Бічуєв Я.М. не захотів нести навантаження безкоштовно і ансамбль знову залишився без місця проведення репетицій, без керівника...

Л.Б. Синчук–Штефан і Л.В. Бай

У 2008 році Синчук-Штефан Л.Б. переїхала до Миколаївської області. Я, як учасниця і солістка ансамблю, звернулася в обласне управління культури до начальника управління Федотової Наталії Вікторівни, Розум Валентини Іллівни, і до директора обласного Палацу культури Іванової Світлани Іванівни з проханням надати постійне місце для репетицій ансамблю. Дякуючи цьому, гурт отримав приміщення і години для репетицій у обласному Палаці культури, але без зарплати. Учасниці народного колективу, залюблені в пісні, зраділи навіть тому, що випала нагода мати такий прихисток у Палаці. У січні 2011 року я була оформлена керівником ансамблю при обласному Палаці культури.

Т.Щ.: – *Із наступної розмови я довідалася, що саме Ви, Людмилу Всеволодівно, знайшла концертмейстера з вищою консерваторською освітою. Як це трапилося ?*

Л.Б.: – *Так! Це був колишній керівник і концертмейстер хору нафтопереробного заводу, який на той час розпався із-за нефінансування Будинку культури нафтовиків. На щастя Терещенко Микола Панасович виявився чудовим, грамотним акомпаніатором. І щоб ансамбль функціонував нормально, я платила зі своєї пенсії цьому музикантові, але так, щоб він нічогосінько про те не знав, інакше не погодився б працювати...*

І знову ансамбль «воскрес», почалися репетиції, виступи, концерти... Колектив ансамблю одностайно обрав керівником саме мене, оскільки мені вдалося зберегти усіх учасників і діяльність ансамблю.

Т.Щ.: – *А що це за історія про ваші виступи перед іноземними туристами?*

Л.Б.: – *У 2009 році я домовилася із керівництвом річкового порту (без контракту і оплати) про концертну програму на суднах, які обслуговували іноземних туристів із усього світу. Туристи приїздили в Херсон на п'ятипалубних пароплавах рейсом Київ – Ялта – Севастополь, або Київ – Ялта – Болгарія. У Херсоні їх пересажували по 100-120 чоловік на два-три річкові катери і возили річкою Чайкою, ериками, Пудовою протокою до острова Білогрудого. Там для туристів був відпочинок на природі, ярмарок українських вишиванок, ручних виробів із глини, дерева,*

лози, а потім влаштовували ланч із українськими стравами. Катери йшли до острова годину і годину – назад. Ансамбль за цей час співав до двадцяти пісень без мікрофонів і лише під баян та народні інструменти: тамбурин, трицьотки, дерев'яні ложки, музичний трикутник, і на звороті знову лунало двадцять пісень. Всього виконували до сорока народних українських, російських пісень різної тематики: календарно-обрядових, весільних, родинно-побутових, соціально-побутових, веселих, жартівливих і трохи сумних... Були й такі випадки, що один пароплав приходив у порт о 8:00 ранку і стояв у порту до 12:00 дня, а інший – із 14:00 – до 18:00. І учасниці ансамблю співали по 80 і більше пісень за день. Нам хотілося ознайомити іноземних туристів із невичерпним джерелом народної творчості, з багатством душі людей нашого краю, яка вилілася у народній пісні. Часто ми інсценували пісні, а Рудь Іван Захарович співав і танцював навприсядки. Туристи з Італії, Іспанії, Німеччини, Франції, Данії, Швеції, Португалії, Туреччини, Америки, Канади, Австралії, африканських країн, Росії були у захваті від українських пісень, яскравих костюмів співачок, майстерного виконання. Починалася фотосесія, а світлини з ансамблем розійшлися по всьому світу. Кожного разу усі туристи не жаліли «чайових», і завжди дякували за безмежне задоволення від спілкуванням із ансамблем.

*Іноземним туристам подобалися пісні у виконанні
«Журавки». 2011 р.*

По рідному Дніпру з народними піснями

«Віват, дівчата!», 2012 р.

Співають для іноземних туристів

Не замовкали народні пісні у виконанні «Журавки»

Веселий настрій був і у гостей, і у керівника ансамблю

Задушевний спів линує над Дніпром

Запальна пісня і танок не залишали байдужими туристів

*До співу и танців керівник гурту запрошувала гостей...
Весело було усім...*

А такі світлини розліталися по світу...

*Усміхнені обличчя і світлий спогад про Україну, Херсонщину,
«Журавку»*

*Як мало треба для щастя: щира усмішка, чудова пісня,
дружні обійми...*

Т.Щ.: – Чи можете сказати, Людмило Всеволодівно, скільки пісень було виконано при такій бурхливій діяльності?

Л.Б.: – Так! У нас постійно вівся облік і ми ретельно вели літопис нашої діяльності, нашу «одіссею». Із 1-го травня по 1-е жовтня щороку із 2009 по 2013 рік було проспівано від 2227 до 2920 пісень, а щомісячно відбувалося від 12 до 24 концертів. Багато це, чи мало?..

Крім цього ансамбль виступав на концертних майданчиках міста у День Перемоги, День Незалежності, День міста, на календарно-обрядові свята; відпочивали на морі, відвідували Почаївську лавру...

За власний рахунок ми пошили чотири різновиди українських сценічних костюмів, а з варіантами – шість.

У грудні 2009, на превеликий жаль, Терещенко М. П. пішов із життя. Ансамбль знову залишився без акомпаніатора. І щоб не втратити години і місце для репетицій, учасниці ансамблю приходили все рівно у визначені дні і співали акапельно до квітня 2010 року. В гурті залишилося десять осіб. Та Бог змилостився над нами і нам поталанило. Випадковий чоловік із села Зеленівка розговорився із однією із учасниць Карло Вірою Василівною, і вона поскаржилася йому, що у нас немає баяніста. Дякуючи чуйності чоловіка, того ж вечора він постукав у хвіртку Кабулової Тетяни Кузьмівни зі словами:

«Не хочеш попрацювати із бабами?». На що Тетяна Кузьмівна відповіла, що не хоче. Та чоловік залишив Карло Вірі Василівні телефон Кабулової Тетяни Кузьмівни.

І «одиссея» на виживання продовжилася...

Т.Щ.: – *Мені відомо, що Ви, як керівник, зателефонували Тетяні Кузьмівні і запросили в обласний музично-драматичний театр 19 квітня 2010 року поглянути на ансамбль «Журавка» у звітному концерті усіх колективів обласного Палацу культури. Що тоді трапилося ?*

Л.Б.: – *Тоді за запрошенням акомпанував «Журавці» Бічуєв Я.М.*

Напевно, так було передбачено долею. Тетяна Кузьмівна була у театрі і прийшла на репетицію 23 квітня у мій день народження, а вже 30 квітня акомпанувала ансамблю на ярмарку біля Палацу культури текстильників. Вона і донині є незмінним концертмейстером в ансамблі «Журавка». Пройшла з ансамблем і пароплави-катери, і виступи перед іноземними туристами, і перед мешканцями міст і сіл області, ветеранами війни і праці, школярами і студентами, літніми людьми і молоддю. Іноземні туристи часто дивувалися, що жінка так чудово акомпанує на баяні. А це надавало ансамблю додаткового шарму.

Т.М.:– *Гадаю, що саме час представити свого концертмейстера.*

Л.Б.: – Кабулова Тетяна Кузьмівна народилася 28 жовтня 1951 року в чудовому, мальовничому селі Зеленівка (тепер – передмістя Херсона). Тут пройшло її дитинство, промайнули юнацькі роки, тут зустріла своє кохання, вийшла заміж, народилося двоє діток: донька Наталя і син Юрій. Тут пройшли й її трудові роки. Сім'я була дружна і співуча. Гарно співали батько й мати, а батько ще й грав на акордеоні. Тож, коли збиралася вся родина, або приходили в гості друзі, батько брав до рук інструмент і обов'язково линули пісні. Він і доню намагався прилучити до акордеона. Та не лежала душа у дівчини до нього. А коли їй було 14 років, хрещений батько подарував їй невеличкий баян. І це вирішило усю подальшу її долю.

Кабулова Тетяна Кузьмівна

Працювати почала із 17 років, відразу після закінчення 10 класу і музичної школи №1 по класу баяна. Тому, коли у Зеленівській школі не могли знайти учителя музики та співів, її запросили на цю посаду, хоча у дівчини крім шкільних знань та знань із музичної школи не було ні досвіду роботи, ні знань із педагогіки. Але поруч були досвідчені дві тітоньки - учительки та педагоги, батьки і, дякуючи їхній допомозі, підтримці, вона поступово набувала досвіду і певних навичок. Закінчила Херсонський державний педагогічний інститут ім. Н. Крупської (заочно). Невелика різниця між нею і учнями, яких вона навчала, давала можливість працювати творчо: знаходити спільні теми, інтереси.

У Зеленівській школі Тетяна Кабулова працювала із 1968 по 1976 рік. За сімейними обставинами у 1977 році перейшла працювати музичним керівником у дитячий садочок радгоспу «Овочевий» і одночасно керувала художньою самодіяльністю відділку №1 радгоспу. У колективі було 65 осіб. Усі любили самодіяльність, тому з великим задоволенням йшли на репетиції, брали участь у конкурсах «Весняні зорі «Овочевого», де в основному займали перші місця. Від України брали участь у Всесоюзному фестивалі народної творчості в місті Батумі, у міських і обласних конкурсах. Нагороджені багатьма грамотами, призами, цінними подарунками. У 1994 році вийшла на пенсію за вислугою років, посвятила себе своїй сім'ї. Згодом доля звела її з ансамблем «Журавка». Та зустріч докорінно змінила її життя. Воно стало наповнене піснею і концертами, зустрічами із цікавими людьми,

оплесками і задоволенням від успіхів на сцені, а особливо – спілкуванням із людьми, які для Тетяни Кузьмівни стали другою родиною. Вона щиро радіє від спілкування зі мною – керівником ансамблю. Нас об'єднує не лише творча співпраця, а й – суто жіноча дружба. Радіє зустрічам із солісткою Оленою, з гумористкою і своєю землячкою Світланою; із «буркотухою» Вірою; з двома тихими Марієчками; із залюбленими у поетичне слово Любою і Тамарою; із скромнягою Ніною. Особливо тепло згадує Тетяна Кузьмівна Любочку Сімагіну – людину щедрої душі і зачаровану в пісню. Вона завжди з нетерпінням чекає днів репетицій, сумлінно готується до концертів, виступів перед будь-якою аудиторією і вірить, що в 60 років життя не закінчується, а стверджує: «Нам роки – не біда!». А ще робить усе для того, щоб спів ансамблю «Журавка» був ще майстернішим і якомога довше радував глядачів хорошими піснями.

Т.Щ.: – **Які основні риси характеру Тетяни Кабулової Ви можете сьогодні відзначити?**

Л.Б.: – Тетяна Кабулова – талановитий від природи музикант. Вона ретельно підбирає пісенний репертуар, розписує його на три-чотири голосові партії, вивчає з учасницями ансамблю кожну партію: чи – то народна українська пісня, чи – російська, чи певного автора, чи обрядова, чи церковна... Такий підхід подобається кожній співачці, бо людина вкладає у цю справу не лише своє знання і уміння, а й – душу. В особі Кабулової Тетяни Кузьмівни ансамбль отримав безцінний самородок. Коли Тетяна Кузьмівна вийшла на

пенсію, думала, що її життя буде спокійним, тихим і безтурботним. Але не з її вдачею розраховувати на таке життя. Її кипучій енергії потрібен був і є тільки ансамбль «Журавка», де ніколи сумувати, де постійно маєш шукати гарні пісні, відповідно своєму характеру і уподобанню.

Л.В. Бай із Т.К. Кабуловою

Т.Щ.: – *Отже, тандем думок, смаків, уподобань у Вас, Людмила Всеволодівно, склався із Тетяною Кузьмівною?*

Л.Б.: – *Так! Попро те, що Тетяна Кузьмівна – Скорпіон за гороскопом, а я – Телець, між нами прекрасні людські та творчі стосунки, рідкісний тандем і розуміння, де думки щодо вибору пісень співпадають, підхід до постановки голосу і виконання однакові. Ось тому у репертуарі ансамблю переважають пісні веселі, заповзяті, задушевні, щиросердні, які б відповідали нашим характерам і знаходили відгук у серцях слухачів, несли б радість, любов і добро. А ще хочу відзначити, що із учасниць ансамблю утворилося тріо «Джерело», яке є окрасою кожного виступу.*

Т.Щ.: – *Дайте, будьте ласкаві, характеристику іншим учасницям колективу, очолюваного Вами.*

Л.Б.: – *Від часу заснування ансамблю залишилося старійшин всього чотири особи. Із них: Гладка Марія Георгіївна.*

Гладка Марія Георгіївна та Л.В. Бай

– Марієчка – уродженця Винницької області, чудово знає обрядово-календарні старовинні українські народні пісні і пісні сучасних авторів. Живе у селищі Антонівка, але на репетиції приїздить постійно і з великим задоволенням. Намагається вивчити III голосову партію. Співає з дитинства. Турботлива мама і бабуся. Має четверо дітей і шість онуків. Та це не стоїть на заваді до її захоплення піснею і багаторічною участю в ансамблі.

Карло Віра Василівна та Л.В. Бай

– Вірочка має прекрасний слух, співає в ансамблі третю голосову партію, дуже відповідальна людина.

До війни батьки Віри Василівни жили в місті Києві. Батько був військовим. Його в 1940 році направили на службу у Чернівецьку область, місто Хотин, де в 1941 році народилася Віра. Коли почалася Велика Вітчизняна війна, батько перевіз сім'ю до своїх родичів у с. Нова Збурівка, Голопристанського району, Херсонської області. Важкими були і повоєнні роки, особливо 1947 рік.

У 1949 році Віра пішла в школу. Там же закінчила десять класів.

Навчалася у Херсонському профтехучилищі при консервному комбінаті. За фахом – машиніст холодильних установок. На цьому ж комбінаті

працювала 28 років. Співала в ансамблі, брала активну участь в художній самодіяльності комбінату. Шість років працювала ткалею на Херсонському бавовняному комбінаті.

Королюк Олена Кирилівна та Л.В. Бай

– Леночка народилася в селі Кузьминці Хмельницької області. П'ятеро братів і єдина сестра із дитинства увібрали любов до української пісні, народних звичаїв, обрядів. І відтоді жодна робота, свято, подія у житті родини не проходила без їхніх голосистих пісень. У 1981 році Олену вперше почули, коли ансамбль виступав у дитячому садочку села Антонівки і відтоді до сьогодні вона є учасницею нашого колективу. Природа наділила її прекрасним голосом – сопрано. Олена Кирилівна пишається своєю родиною: має трьох дітей, четверо онуків. А старша

онука з дитячих літ завжди була на репетиціях ансамблю і тепер теж співає у цьому гурті.

Л.Б.: – Ромашова Ольга Іванівна.

Ромашова Ольга Іванівна та Л.В. Бай

– Слова безмежної вдячності хочеться сказати на адресу колишній солістці ансамблю «Журавка» – Олі Ромашової. За фахом вона ткаля, але Бог нагородив її чудовим тембром голосу. Учасниця художньої самодіяльності Палацу культури текстильників. На її концертах завжди був анілаг. Їй акомпанували два баяністи, вона співала і у супроводі оркестру народних інструментів. Підкорювала своїм голосом глядачів Болгарії, Польщі, Румунії, міст Радянського Союзу. Має нагороди: п'ять медалей, дипломи лауреата усіх фестивалів. Та, шкода, нині за станом здоров'я не

може приходити навіть на репетиції, і з початку 2015 року припинила свою участь у ансамблі.

Гаркуша Марія Трохимівна. Вона теж співає в колективі із дня його заснування. Гарна, статна україночка, «ходяча енциклопедія» знань українських прислів'їв, приказок, народного дотепного гумору. Але за станом здоров'я восени 2015 року перестала відвідувати репетиції та виступи колективу.

Із-за хвороби вимушені були піти із колективу прекрасні, вельми талановиті учасниці: **Сімагіна Люба, Ромашова Ольга, Гаркуша Марія, Макогон Ліда, Павлишина Марія** та інші. Слава Богу! Колектив поповнився багатьма обдарованими, із сильними голосами, відповідальними і, головне, порядними людьми...

У 2012 році в ансамбль запросили **Юхно Світлану Георгіївну** разом із чоловіком **Олександром** із села Зеленівки. Світлана відразу вписалася в колектив. Із тонким почуттям гумору, прекрасним голосом і слухом вона стала відразу улюбленкою гурту. А її чоловік – сором'язлива людина, відмовився брати участь.

Макогон Лідія та Л.В. Бай

Павлишина Марія та Л.В. Бай

– Ще про одну учасницю ансамблю, яка прийшла в червні 2015 року і колектив відразу прийняв її, хоча

сказати теплі слова. Це справжня українка і по духу, і за переконаннями.

Пронько-Яценко Любов Петрівна

– Народилася 19 квітня 1952 року в селі Дмитрівка Бахмачського району Чернігівської області в селянській родині.

З раннього дитинства батьки привчали дітей не цуратися праці, поважати старших, шанувати корені роду, любити рідну мову й Батьківщину, народні звичаї, традиції, обряди, художнє слово і народну пісню.

Після сільської початкової школи дівчинка навчалася у школі-інтернаті міста Прилуки. Донині

вона з теплотою і гордістю згадує про ті роки, з любов'ю говорить про своїх учителів, вихователів, директора школи-інтернату.

У 1974 році закінчила сільськогосподарську академію. За фахом – учений агроном.

Працювала молодшим науковим співробітником УкрНДІОЗУ; завідуючою організаційним відділом Чаплинського райкому комсомолу; старшим економістом відділу цін Херсонського облвиконкому; завідуючою сектором обласного управління лісового господарства.

Одружена. Має доньку Оксану.

Вона була знайома з ансамблем «Журавка» ще з 2004 року, коли працювала в обласному управлінні лісного господарства, а ансамбль вітав спеціалістів із Днем лісу і лісового господарства. Та обставини склалися так, що не було можливості брати участь у його діяльності. І лише у січні 2015 року, коли гурт виступав на площі Свободи із колядками й щедрівками, Любов Петрівна підійшла і запропонувала свій телефон для контакту. І ось у червні 2015 року учасниці ансамблю почули соковитий, сильний за тембром голос; відчули її відвертість, бажання дарувати людям пісенну радість і зарахували до колективу. Любов Петрівна – солістка в ансамблі. Енергійна, сповнена життєлюбністю, товариськістю і, як сама стверджує, що участь у ансамблі сприяла до написання власних віршів. Нещодавно вийшов її перший збірник віршів під назвою «Мереживо мого життя», де рідне українське слово римоване, мов набране калинове намисто:

яскраво, вдумливо, пропущено через душу. Її вірші багатопланові: про сучасну Україну, про війну, яка йде на Сході країни; про батьків, дитинство, природу; про морально-етичні проблеми в родині і державі. У всьому читач відчує її громадянську позицію, збагне чим переймається ця чудова жінка. Ансамбль дорожить її участю в колективі, і щиро називають її «Наша перлінка». А в сільськогосподарській академії в м. Києві її називали «Любка-артистка», тому що вона завжди співала, була компанійською, порядною людиною. Сама ж Любов Петрівна визнає, що залюблена в художнє українське слово і пісню – «купається» в них, мов у живодайному джерелі.

– **Щіпцова Тамара Борисівна**, стала членом нашого ансамблю з травня 2015 року.

Вона відразу прижилася в колективі. Її обрали старостою гурту. Тамара Борисівна наділена гарним голосом, красивим тембром та ідеальним слухом. Прекрасно тримає парію другого сопрано. Теж пише вірші на актуальні теми, та лише сподівається видати власний збірник. Вона, крім усього, має задатки умілого дизайнера, талановиті руки і смак до всього красивого: виготовляє чудових ляльок, робить картини із глини, жіночі прикраси із стрічок...

Правду кажуть у народі: «Якщо людина талановита – то талановита в усьому...». Це стосується нашої Тamarочки – улюбленки ансамблю.

Пізніше всіх (у вересні 2015 року) в ансамбль прийшла **Тіщенко Ніна Іванівна** – протеже концертмейстера Кабулової Т.К.

Вона теж швидко влилася в колектив. Має хороший і сильний голос – перше сопрано, співала сім років у художній самодіяльності.

Т.Щ.: – Я вважаю, що читачам буде цікаво дізнатися і про Вас, людину, яка стояла біля витоків утворення ансамблю і сьогодні залишається генератором ідей, невтомним керівником, людину з великою і цікавою біографією. Це про Вас, люба Людмило Всеволодівно. Діліться своєю історією!

Л.Б.: – Я народилася 23 квітня 1942 року в селищі Николо-Погост на злитті річок Оки із Волгою в Росії у родині службовців.

Йшла Велика Вітчизняна війна. Батько Всеволод Костянтинович – інженер - механік пішов на фронт у вересні 1941 року з України Верхньо-Дніпровського району Дніпропетровської області, а матір Євдокію Григорівну – технолога хімічної промисловості із заводом Дніпропетровської області евакуювали за Урал.

Батько воював, отримав поранення на мосту між Будюю і Пештом, визволяючи Угорщину. День Перемоги зустрів у військовому шпиталі. Повернувся до сім'ї, працював на будівництві целюлозно-паперових комбінатів.

У 1959 році закінчила Лузьку середню школу, в 1960 році – театральну студію в м. Кірове. Цього ж року з батьками переїхала в м. Цюрупинськ Херсонської області.

Співала з дитинства. Виступала на різних шкільних оглядах, конкурсах, отримувала призи. Поступала до Московського театрального інституту. Та доля розпорядилася інакше. За порадою рідної тітки, інженера – винороба, поїхала складати іспити в Одеський сільськогосподарський інститут на факультет виноградарства і виноробства. Після двох років навчання факультет розформували і мені довелося перевестися в Херсонський сільськогосподарський інститут на агрономічний факультет. Після закінчення інституту, у 1968 році, отримала спеціальність «Учений-агроном».

Із 1968 по 1973 рр. працювала в радгоспі «Іскра» Цюрупинського району: обліковцем, агрономом, управляючою відділенням, але за сімейними обставинами переїхала в Херсон.

У 1973 році із учасниками художньої самодіяльності України виїздила на гастролі до Фінляндії, де виступала із сольними романсами перед російськомовними общинами міст.

Працювала двадцять три роки (із 1973- 1996 рр.) в обласному управлінні сільського господарства при обласному виконкомі. Скрізь брала активну участь у художній самодіяльності.

У 1979 році навчалася на курсах екскурсоводів, була зацікавлена історією нашого краю.

У 1980 році від обласного управління сільського господарства була послана у відрядження до Монгольської народної республіки на посаду інженера-агронома в держгосп «Жаргалант», де

пропрацювала близько п'яти років на посаді інженера-агронома.. Вивчила монгольську мову, так, як була необхідність спілкуватися на їхній мові із трактористами, слюсарями, сільськогосподарськими робочими.

І там, за тисячі кілометрів від рідного краю, продовжувала брати участь у художній самодіяльності; співала монгольські пісні, виступала в Улан Баторі у Палаці з'їздів разом із колективом держгоспу узимку, а у весняно-літній період налаштовувала техніку для посівної; допомагала вирощувати зернові, овочі, картоплю, фруктові дерева...

Держгосп мав площу 186, 2 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь землі. Із них 65, 5 тисяч гектарів – рілля, 27,5 тисяч гектарів – ярових зернових. Там вперше мені довелося виростити озиме жито і отримати урожайність 18 центнерів із гектара, що для Монголії того часу – це було рекордним показником урожайності.

У 1982 році мене нагородили медаллю, а у 1983 році – орденом «Полярної Зірки» Монгольської народної Республіки за високі показники урожайності сільськогосподарських культур і активну участь у життєдіяльності та навчанні спеціалістів і механізаторів держгоспу.

У 1985 році повернулася із Монголії в Україну, де знайшла колектив, щоб не розлучатися з улюбленою справою – піснею.

В обласному управлінні сільського господарства мені довелося довгий час бути головою профспілки;

влаштовувати новорічні свята, конкурси «Умілі руки» (в'язання, вироби з тіста...) Та основне – це те, що головне управління було шефами школи-інтернату по вулиці Іллі Кулика, де доводилося брати участь у долі дітей.

Так трапилося, що мені пощастило зустрітися з Синчук-Штефан Людмилою Борисівною і її чоловіком Лелеко Олександром Никифоровичем, який грамотно працював над постановкою голосу не тільки у дорослих, а й – у дітей. Два роки я вчилася вокальній майстерності, вірному диханню, округляти і вірно співати голосні звуки у цієї чудової людини-професіонала. У 1995 році Синчук-Штефан запропонувала мені брати участь у хорі «Червона калина». Саме таким шляхом я приближалася до створення ансамблю «Журавка».

Із 1996 по 1999 рр. продовжувала працювати від тов. «АГРОРОСЬ» Корсунь – Шевченківського району Київської області.

Із 1999- 2003 рр. працювала у ПП «ЮКА».

Усе життя захоплююся хоровим, вокальним і сольним співом. Біля двох років займалася вокалом професійно. Із 2008 року – керівник народного вокального ансамблю «Журавка».

Т.Щ: – Бачу, що ваша життєва дорога у мистецтво була і є вельми цікавою, пізнавальною і повчальною. За цей короткий час, що поталанило мені познайомитися із Вашим колективом, із Вами особисто, я багато чула схвальних відгуків про Вас: керівника гурту, жінку, матір, поетесу. Тому, з

радістю і щирістю зичу Вам «Многая літа! Многая літа! В щасті будьте, при здоров'ї! Творчої Вам наснаги, благополуччя ще на довгі-довгі роки!

Т.Щ.: – Скажіть, Людмило Всеволодівно, а чи мали якісь нагороди за стільки років існування такої цікавої, насиченої роботи?

Л.Б.: – Безумовно! Ансамбль за час своєї діяльності нагороджувався грамотами, дипломами, цінними подарунками. Щороку ми беремо участь у Всеукраїнських фестивалях військово-патріотичної пісні «Оберіг»; виступаємо з концертами на ТРК «Фабрика», в ККЗ «Ювілейний», при храмах міста Херсона і районів на церковні свята: Різдва, Великодня, Спаса; на площі Свободи, в парку Слави; в бібліотеках міста, школах, вузах, інтернатах, військовому шпиталі перед ветеранами війни – у День Перемоги, День Незалежності України, на ювілеях яскравих особистостей краю, на ярмарках. Нас запрошують виступати на радіо і телебачення...

І наші здобутки схвально оцінює адміністрація районів, міста, області. Це додає нам сили і бажання виступати на сцені, показувати своє вміння і майстерність, нести людям радість, віру, надію на добро і самим жити цікаво і повнокровно, усвідомлюючи, що «не хлібом єдиним живе людина».

Т.Щ.: – Співдружність із якими композиторами, поетами підтримували в минулому і сьогодні?

Л.Б.: – Із В. Плаксеєвим, О. Рожком, А Пашкевичем, В. Стеренком, П. Панченком...

Ось для прикладу деякі пісні та їх вірші:

1. Сл. Д. Луценка, муз. О. Рожка «Лелеки».
2. Слова Вахруша, муз. О. Рожка «Сік землі».
3. Сл. Д. Луценка, муз. А. Пашкевича «Мамина вишня».
4. Сл. Д. Луценка, муз. Шамо «Осіннє золото».
5. Сл. М. Братана, муз В. Плаксеєва «Ти наша краса і родина».
6. Сл. Я. Бичуєва, муз В. Плаксеєва «Херсонський вальс».
7. Сл. С. Слівканіч, муз. П. Панченка «Чорнобильські дзвони».
8. Сл. і муз. О. Рожка «Гуси, гуси, додому...».
9. Сл. і муз. О. Рожка, «Материнські тополі».
10. Сл. В. Кулика, муз. В. Плаксеєва «Де ж ти, моя ластівко?» та іншими.

Т.Щ.: – **Як підбирається репертуар?**

Л.Б.: – Відповідно до святкових та урочистих подій у країні, місті; до обрядів і традицій певної пори року, культових чи державних свят, родинно-побутових подій, до зустрічей із ветеранами ВВ війни, з воїнами-афганцями, воїнами АТО; яскравими особистостями краю, на засіданнях літстудій, ювілярів міста, на презентаціях книжок поетів-земляків, і, безумовно, із людьми, які люблять пісню...

Т.Щ.: – *Яким пісням віддаєте перевагу?*

Л.Б.: – *Тим, які несуть у своїй основі високу духовність, проймають душу і серце, дарують людям радість і позитивні емоції, налаштовують на любов, добро у спілкуванні, на мирні стосунки в родинах, державі...*

Колись М. Достоевський сказав так: «Багато що змінюється у житті, а серце залишається одне». Із ним перекликається думка Чайковського про те, що чуже людському серцю не може бути джерелом музичного натхнення. У цих висловлюваннях вкладений цілий естетичний кодекс, притаманний усій культурі.

Ми – їхні послідовники і продовжувачі. До серця, душі людської звернена наша пісня. Відгуком цього серця вона здобуває своє безсмертя. Тому, продовжуючи наші творчі пошуки усі ці 30 років, ми ніколи не забуваємо про головне: мистецтво повинне служити народу! Вивчаючи усну народну творчість свого краю, регіону, корені роду-народу, історичне минуле і сьогодення, ми в міру своїх сил і можливостей прокладаємо місток у майбутнє, зв'язуємо сучасну культуру із її безсмертним минулим. Усвідомлюємо, що маємо гідно нести далі естафету великих творчих надбань людства. Ще ми твердо переконані, що в наш, такий складний і неспокійний час, музика і пісня може виконувати свою благородну місію об'єднання людей в ім'я самих передових ідей миру і добра!

Мені згадався вислів Антона Павловича Чехова: «Усі ми – народ, і все те краще, що ми робимо, є справою народною». Цими простими і мудрими словами він визначив істинну міру будь-якої людської діяльності, у тому числі і такої складної та прекрасної, як створення музики – пісні!

Т.Щ.: – Мій улюблений український письменник Олесь Гончар колись у своїй книзі «Берегти світло в душі...» писав так: «Треба час від часу перевіряти себе на людяність. Адже доколишнє життя дає багато прикладів того, як навіть людина обдарована, піддавшись міщанським спокусам, змінюється й сама, дозволяє собі здрибнитися і навіть знищитися у своєму найістотнішому. Диявола спокус можна подолати, тільки ж слід берегти світло в душі, світло чистоти й небесності. Лицарі лаврських печер уміли це. І Гоголь, і Тарас – обидва уміли». (с.223)

Тож, нехай множаться ряди прихильників музики і пісні! Нехай несуть виконавці народного вокального ансамблю «Журавка» людям гарний настрій, віру в любов і добро, щастя і мир! Нехай пісня збагачує духовно кожну людину, допомагає їй легше переносити життєві негаразди, активніше відчувати радість життя на землі. А нам усім варто берегти собори власних душ!

**ІІІ РОЗДІЛ
ЖИТТЄВА ОДІССЕЯ «ЖУРАВКИ»
У СВІТЛИНАХ**

«Чорнобайвський заспів». Хор «Червона калина» Акапельне виконання пісні «Ой ти, ніченько». Диригент О. Рожко 1999р.

Ансамбль «Журавка» під патронатом «СІП». Керівник – концертмейстер Бічусєв Яків Миколайович, 2001р.

Місто Буковель Івано-Франківської області. Крása Карпат зачаровує. 2006 р.

Буковель. Європейський фестиваль пісенного мистецтва. 2006 р.

Пісня «Ой, гай, зелененький». 2010

Небо і земля торжествують. 2010

На острові Білогрудому. 2010 р.

Біля Дніпра. 2011 р.

Народный вокальный ансамбль "Журавка"

Біля ККЗ, «Ювілейний», 2012 р.

Я люблю тебе, рідне місто. 2015 р.

А ми теж красуні. 2016 р.

*Виступ на ТРК «Фабрика»
у «ДЕНЬ ВАРЕНИКІВ», 2016 р.*

**Презентація книги Т. Щерби «Торкаючись
почуттів» у бібліотеці ім. Б. Лавреньова
03.04.2016 р.**

*Виступ народного ансамблю «Журавка» в бібліотеці
ім. Бориса Лавреньова на презентації книжки Таїсії Щерби
«Торкаючись почуттів...» 03.04. 2016*

*Зі сльозами на очах ансамбль виконував пісню «Війна» у
супроводі баяна Кабулової Т. К.*

*Ансамбль «Журавка», поет, полковник медичної служби
В.В.Гайдамака і автор книги – Щерба Т.М.*

**Презентація книжок Таїсії Щерби та Любові
Пронько-Ященко в бібліотеці №1,
м. Херсона 20.03. 2016 р.**

*Свою книгу, «Торкаючись почуттів» бібліотекарям області
презентує Таїсія Щерба у бібліотеці №1*

*Автограф Таїсії Щерби бібліотекарям області
на книзі «Торкаючись почуттів» у бібліотеці №1 м. Херсона*

Перед бібліотекарями області свою книгу «Мереживо мого життя» презентує Любов Пронько-Яценко у бібліотеці №1

*Автограф на згадку підписує автор кн.
«Мереживо мого життя» – Любов
Пронько-Яценко. 20.03. 2016 р.*

Після презентації книг Таїсії Щерби та і Любові Пронько – Яценко у бібліотеці №1 від 20. 03. 2016 р.

Колективна світлина з бібліотекарями області, ансамблем «Журавка» після презентації книжок Любові Пронько-Яценко та Таїсії Щерби в бібліотеці №1, м. Херсона 20.03. 2016 року

ІV РОЗДІЛ РЕПЕРТУАР НАРОДНОГО ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ «ЖУРАВКА»

1. Сл. Зінченка, муз. Зуєва «П'є журавка воду».
2. Сл. Родигина, муз. А. Новикова « Уходить лето».
3. Укр. нар. пісня « А я чорнява...».
4. Сл. Д. Луценка, муз. Шапова «Мамина коса».
5. Укр. нар. пісня «Ішов козак потайком...».
6. Укр. нар. пісня «А калина не верба...».
7. Сл. Д. Луценка, муз. О. Рожка « Лелеки».
8. Укр. нар. пісня «Посилала мене мати, іди, доню, жито жати...».
9. Укр. нар. пісня «Ой, кум до куми борозенкою йшов...».
10. Укр. нар. пісня «Ой, за мостом, мостом...».
11. Укр. нар. пісня «Цвіте, цвіте черемшина...».
12. Укр. нар. пісня «Черевички».
13. Укр. нар. пісня «Волиняночка».
14. Укр. нар. пісня «Ой, мій милий вареничків хоче».
15. Укр. нар. пісня «На коня, на коня, на кожну підкову».
16. Укр. нар. пісня «Ой, у вишневому садочку».
17. Сл. Матюхи, муз. Мамонтова «Біля калини плакала мати».
18. Укр. нар. пісня «Ой, дьор, я гуляла...».
19. Укр. нар. пісня «Защебече соловейко».
20. Укр. нар. пісня «Ой, підемо, жінко, підемо...».
21. Укр. нар. пісня «Ой, на горі цигани стояли».
22. Укр. нар. пісня «Зеленеє жито, зелене...».
23. Укр. нар. пісня «Ой, гиля, гиля, гусоньки, на став...».
24. Сл. С. Есенина, муз. Попова «Над окошком місяць».
25. Укр. нар. пісня «Терниця, терниця, терновая».
26. Сл. Абрамова, муз. Темнова «По горной тропочке».
27. Сл. Л. Татаренко, муз. А. Биляша «Я – акація».
28. Сл. Любавина, муз. нар. «Стелется дым».
29. Укр. нар. пісня «Глибока кирниця».
30. Сл. В. Симоненка, муз. А. Пашкевича «Виростеш ти, сину...».
31. Сл. Вахруша, муз. О. Рожка «Сік землі».
32. Укр. нар. пісня «На городі буркун».
33. Сл. Д. Луценка, муз. А. Пашкевича «Мамина вишня».

34. Сл. Д. Луценка, муз. Шамо «Осіннє золото».
35. Укр. нар. пісня «Чому бджоли не йдуть у поле...».
36. Укр. нар. пісня «Летіла зозуля».
37. Сл. Шумського, муз. Н. Харито «Отцвели уж давно хризантемы в саду».
38. Сл. И. Шаферана, муз. М. Минкова «Мой милый, если б не было войны...».
39. Укр. нар. пісня «Ой, мамо, люблю Гриця».
40. Сл. Д. Луценка, муз. М. Пашкевича «Хата моя, біла хата».
41. Сл. Лихошвая, муз. М. Міценка «Полтавські галушки».
42. Укр. нар. пісня «Правда, люди, правда».
43. Укр. нар. пісня « Сюда руда я...».
44. Сл. Е. Тёмкиной, муз. В. Темнова «Кадриль».
45. Сл. М. Стецюка, муз. М. Стецюка «Ой, у полі криниченька».
46. Укр. нар. пісня «Їхав козак з України».
47. Укр. нар. пісня «Ой, гай зелененький».
48. Укр. нар. пісня « Ой, із-за гори їдуть мазури».
49. Сл. Я. Галицького, муз. М. Максимова. «Синий платочек».
50. Укр. нар. пісня «Запорізька похідна».
51. Сл. М. Братана, муз. В. Плаксеева «Ти наша краса і родина».
52. Сл. Я. Бичуєва, муз. В. Плаксеева «Херсонський вальс».
53. Укр. нар. пісня «Розпрягайте, хлопці, коней!».
54. Укр. нар. пісня «Перелаз»,
55. Укр. нар. пісня «Ой, ти, ніченько».
56. Укр. нар. пісня «Горіла сосна, палала».
57. Укр. нар. пісня «Гиля, гиля, сірі гуси».
58. Укр. нар. пісня «Їхав, їхав козак містом».
59. Укр. нар. пісня « Несе Галя воду».
60. Укр. нар. пісня « По садочку ходжу».
61. Укр. нар. пісня «Підманула, підвела...».
62. Сл. и муз. народные «А кто-то третий ...».
63. Колядка «Добрый вечір тобі, пане господарю».
64. Колядка « У Віфліємі новина».
65. Колядка «Небо і земля».
66. Колядка «Нова радість стала».
67. Колядка «Свята ніч».
68. Щедрівка «Щедрик, щедрик, щедрівочка...».

69. Муз О. Рожка, «Щедрівочка щедрувала».
70. Колядка «Ой, сивая тая зозуленька...».
71. Укр. нар. пісня « Ой, на Івана, на Купала...».
72. Пісня із к/ф. «Кубанские казаки» – «Каким ты был...».
73. Танго Победы.
74. Укр. нар. пісня «Цвіте, цвіте черемшина».
75. Укр. нар. пісня «Забава».
76. Рус. нар. песня «Калинка».
77. Сл. М. Исаковского, муз. Блантера «Катюша».
78. Укр. нар. пісня «Ой, жаль, жаль».
79. Укр. нар. пісня « Світить місяць, світить ясний».
80. Сл. Ю. Рибчинського, муз. Костюка « Рідня моя, рідня».
81. Сл. Чуркас, муз. Костюка «Судьба моя, судьба...».
82. Сл. Д. Луценка, муз. М. Пашкевича «Україна кохана...».
83. Укр. нар. пісня «Якби мені зранку...».
84. «Слава Богу за все». Християнська пісня-кант.
85. Укр. нар. пісня «Птаха, пташечка».
86. Сл. С. Слівканіч, муз. П. Панченка «Чорнобильські дзвони».
87. Муз. Воловца, сл. Диховічного «Четыре музыканта».
88. Сл. и муз. Я. Райбурга «Дарите жєницинам цвєты».
89. Сл. Якобби, муз. Виетти «Купите фиалки».
90. Укр. нар. пісня «Іванко – баламут».
91. Сл. В. Шведова, муз. А Новикова «Смузлянка»,
92. Сл. Ю. Рибчинського, муз. Ніколо «Свята Перемога».
93. Сл. и муз. В. Левашова «Степи».
94. Укр. нар. пісня «Чом я нещаслива?».
95. Сл. Р. Гамзатова, муз. Я. Френкеля «Журавли».
96. Сл. Чарнецького, муз. Гайворовського « «Ой, у лузі червона калина».
97. Козацька пісня «Хай живе вільна Україна».
98. Укр. нар. пісня « Стара баба».
99. Укр. нар. пісня «Не треба скаржитись».
100. «Хвала Богу».Християнська пісня - кант.
101. Укр. нар. пісня «Господиня».
102. Сл. О. Богачука, муз. Т. Майбороди «Димить туман».
103. Укр. нар. пісня « Ой, хто п'є, тому наливайте...».
104. Сл. В. Карпенка, муз. А. Ешпая « Пісня про криниці».
- 105.. Колядка «Старий рік минає».

106. Колядка. «Пане, пане господарю...».
107. Сл. Човника, муз. І. Федишина «Україна колядує».
108. Щедрівка «Ой, чи є, чи нема пан господар вдома?».
109. Сл. і муз. Н. Май «Україна квітуча».
110. Сл. і муз. Н. Май «На нашій Україні».
111. Сл. Т.Шевченка, муз. В. Захарченка «Зоре моя вечірняя».
112. Сл. и муз. Ю. Красноперова «Тишина».
113. Укр. нар. пісня «Якби я мала крила орлині».
114. Укр. нар. пісня «Половина саду квітне...».
115. Сл. і муз. Кучера «Щасливого Різдва».
116. Попури на тему: «Солдат завжди солдат...».
117. Сл. В. Крищенко, муз. В. Куртяка «Мій рідний край».
118. «Хай щастить вам у дорозі». Християнська пісня-кант.
119. Укр. нар. пісня «Мене мати не пускає з хати».
120. Укр. нар. пісня «Не пий, коню, воду...».
121. Сл. и муз. Романовой «Пожелание».
122. Сл. и муз. Сєміна «Журавли».
123. Сл. и муз. Красноперова «Преподобный отец».
124. Укр. нар. пісня «Посилала мене мати: іди, доню, килим ткати».
125. Сл. В. Крищенко, муз. Л. Нечипорука «Над моєю долею...»
126. Сл. В. Годзінського, муз. М. Каменюка «Єднаймося, любя родину...».
127. Укр. нар. пісня «Цвіте калинонька».
128. Укр. нар. пісня «А зорі, а зорі по синьому морі».
129. Укр. нар. пісня «Ой, гойя, гойя...».
130. Сл. В. Крищенко, муз. Ю. Логасюка «Гей, чуєш ти, сину?».
131. «Встає в синім небі зоря». Християнська пісня-кант.
132. Сл. и муз. Е. Вагина «Война».
133. Сл. В. Юхимовича, муз. М. Сльоти «А льон цвіте...».
134. Сл. і муз. О. Рожка «Гуси, гуси, додому...».
135. Муз. О. Рожка, «Материнські тополі».
136. Сл. В. Кулика, муз. В. Плаксєєва «Де ж ти, моя ластівко?»
137. Укр. нар. пісня «Саврадим».
138. Укр. нар. пісня «Розійдися, туманочку».
139. Сл. Немальцевой, муз. В. Пудовой «Черемуха».
140. Из репертуара В. Пудовой «Не выбирай красивую...»
141. Обробка Т.К. Кабулової укр. нар. пісні «Сало».
142. Укр. нар. пісня «Якби мені сивий кін».

У РОЗДІЛ

СПІВДРУЖНІСТЬ ІЗ АВТОРАМИ І КОМПОЗИТОРАМИ

У творчому доробку вокального ансамблю «Журавка» близько двохсот пісень. Щороку з'являються нові, над якими колектив працює ретельно і відповідально. Тематика пісень багатопланова і різноманітна. Співачки залюблені в українську народну пісню від сивої давнини і до сьогодення; в російські пісні, які «зачепляють» найтонші порухи душі; в патріотичні та духовні; календарно-обрядові, і, безперечно, ті, які покликані виховувати високі морально-етичні і духовні якості.

Знаю напевно, що добрі стосунки ансамблю були впродовж десятиріч із відомими в Україні і місцевими поетами та композиторами. Вони брали до свого репертуару ті пісні, які були і є співзвучними їх смакам, переконанням, уподобанням, і які потім щедро дарували і дарують своїм слухачам.

Як от:

– **Про безмежну відданість рідній Батьківщині-Україні:**

Сл. і муз. Н. Май «Україна квітуча».

Сл. і муз. Н. Май «На нашій Україні».

Козацька пісня «Хай живе вільна Україна».

– **Про рідний край – Херсонщину, Дніпро, безмежні степи, любов до отчого дому, батька-матері, родового коріння:**

Сл. М. Братана, муз В. Плаксеева «Ти наша краса і родина».

Сл. Я. Бичуєва, муз В. Плаксеева «Херсонський вальс».

– **Військово-патріотичні пісні:**

Сл. В. Шведова, муз. А Новикова «Смуглянка»,

Сл. Ю. Рибчинського, муз. Ніколо «Свята Перемога».

Сл. и муз. В Левашова «Стети».

Рус. нар. песня «Катюша».

Сл. и муз. Е.Вагина «Война».

Попури на тему: «Солдат всегда солдат...».

Обработка Петербургского «Синий платочек».

– **Календарно-обрядові, народно-побутові, гумористичні та на релігійну тематику.**

(Їх можна прочитати у репертуарі ансамблю).

Найдорожчою темою, а отже й ідеалом, нарізним каменем у всій їхній пісенній творчості була і є ідея людяності, щедрості, доброти, любові, віри, надії. Ці аксіоми не тільки відбивають світоглядні позиції авторів, композиторів, а й – керівника ансамблю, концертмейстера та, навіть, кожної співачки. Тож і черпають енергію наші невтомні членкині гурту «Журавка» у невичерпній криниці – фольклорі, віршах аматорів і професійних поетів та музикантів.

«Журавка» намагається осмислити давно минулі події, драматичну історію наших пращурів; полинути думками і власним співом у світ і переживання простого воїна часів сивої давнини і сьогодення, нагадати всім нам, що без знання минулого, не може бути майбутнього!

Ще у 90-х роках минулого століття в одній із обласних газет Микола Братан писав так: «Треба прислухатися до мови народу, його невмирущої душі – пісні, фольклору. То – невичерпна криниця народної мудрості, знань, інформаційного матеріалу про історичне минуле народу, краю, держави. То – генетично-спадкова основи його етнічного становлення, формування інтелектуальної й художньої свідомості, духовних

проявів, сповідання моральних принципів і способів поведінки».

Великий знавець поетичної мови Павло Тичина свого часу писав: «Слово, як основний матеріал творчості поета, мусить бути завше молодим. А таким воно може бути тоді, якщо дотримуватися трьох моментів:

- коли воно взяте безпосередньо від землі, від народу;
- коли воно відповідає величі та духу епохи;
- коли створюється як нове».

Керуючись цією щирою (нестаріючою з плином часу) порадою, ансамбль «Журавка» знаходиться у постійному творчому пошуку і зростанні (спілкується і має творчі партнерські зв'язки) з відомими поетами краю і композиторами, аби відповідати усім критеріям і настановам П. Тичини, М. Братана, покликам власного серця.

Давно відомо, що загальнолюдські цінності є нетлінними, не підлягають інфляції, роблять із звичайних людей неповторних особистостей. Нині можемо сказати, що «Журавка» має різностороннє обдарування, тонко відчуває усі нюанси народної пісні, поетичного слова, удосконалює свій спів щоденно, збагачує духовний світ краян і свого народу-нації. У їхньому співі живе якась невгамовна енергія, світла аура, і вона огортає усіх, хто долучається до їхньої майстерності, поетичної краси.

Мене особисто зачаровує не лише вдале виконання пісень, а й ретельно продумані сценічні костюми, головні убори, взуття, вишиванки. Це свідчить про те, як ретельно готуються до виступів учасниці ансамблю, як намагаються передати слухачам красу і радість у всьому.

Наведу для прикладу декілька пісень на слова відомих поетів-краян і композиторів, які найширше розкриють

попередньо визначені теми – вічні образи, ідеали, мотиви, які дарує нам «Журавка».

МАТЕРИНСЬКІ ТОПОЛИ

Муз. О. Рожка

Сл. В. Куликівського

The musical score consists of four staves of music. The first staff is a single melodic line in G minor, 4/4 time, starting with a quarter note G4 and followed by eighth notes. The second staff is a piano accompaniment with a bass line of quarter notes and a treble line of chords. The third staff continues the piano accompaniment with more complex chordal textures. The fourth staff concludes the piece with a final chord and a double bar line.

Коли вночі затихнув бій останній,
І впав солдат у трави за Дніпром,
Його старенька мати на світанні
Тополі посадила під вікном.

Ще перших сліз не виплакала мати –
Прийшов трикутник чорний і важкий.
І разом три тополі біля хати
Звелися, наче пам'ятник живий.

Із того часу в материнській долі,
Немов громи далекі за Дніпром,
Щодня гудуть скорботні три тополі –
Три мрії, три надії під вікном.

Не забувай про те, мій любий сину,
Коли почнеш свою нелегку путь,
Чому на білім світі Україну
Землею тополиною зовуть!

ТИ НАША КРАСА І РОДИНА

Муз. В. Плаксеева

Сл. М. Братана

ЗТАВ-РІЙ-СЬКО-Ї ЗЕМ-ЛІ ЗЕ-ДН-НО-Ї СІ-МІ ЗНО
Вих ні-сень сплі-та-єм пе-ре-вес-ло спі-
вай же, кра-ю мій, нам на зем-лі сво-їй но
ві й но-ві стрі-ча-ти вес-ни тав-рійські лани Ук-ра
ї-ни ши-ро-ка мор-ська да-ли на ти
на-ша кра-са ро-ди на у ці-лому сві-ті од-
на

З Таврійської землі,
З єдиної сім'ї,
З нових пісень сплітаєм перевесло.
Співай же, краю мій, нам на землі своїй,
Нові й нові стрічати весни...

ПРИСПІВ:

Таврійські лани України,
Широка морська далина,
Ти наша краса і родина –
У цілому світі одна.

Згадайте, земляки,
Вливалися стежки,
У далечінь, у цілий світ розлогий.
Та в пам'яті одна,
І нас веде вона,
Веде до рідного порогу.

ПРИСПІВ:

З колоссям наливним
Заграють хвилі нив,
І знов дихнуть надією живою ...
З таврійської землі,
З єдиної сім'ї,
Йдемо, заручені весною.

ПРИСПІВ:

Південна краса України,
Смаглява моя сторона,
Земля, до якої ми линею,
У цілому світі одна.

ГУСИ МОЇ, ГУСИ ДОДОМУ!

Муз. О. Рожка

Сл. О. Рожка

①

дівсь ва-мі-кит ди-тан-#свєтє у гу-сєй ми гу-ля-лєвє ке-си-дє-лєвє у
ха-ті ке-си-дє-лєвє ма-ло-мє і ви-хо-дє-ла ма-мє на похилє мє
га-нок щоб лє-ка во поз-ва-ти гуси гу-си до-до-мє

Am H Em G H# Em Am G H# Em G H# Em

Десь в далекім дитинстві у гусей ми гуляли.
Не сиділось у хаті, не сиділось малому.
І виходила мати на похилений ганок,
Щоб ласкаво позвати: «Гуси, гуси, додому!»

Промайнули ті роки, мов ранкові тумани,
На близькім перегоні все кричать поїзди.
Наполохані гуси, розплились по лиману.
Завертає їх мати: «Гуси, гуси, сюди! »

Не стають поїзди, лиш мигають вагони,
І все далі везуть нас, та від рідного дому,
Щоб виходила мати на зеленії гони,
До схід сонця казала: «Гуси, гуси, додому!»

ДЕ Ж ТИ, МОЯ ЛАСТІВКО?..

Муз. В. Плаксеева

Сл. В. Кулика

Larghetto Dmin Gmin A7 Dmin

Де ж ти, мо - я лас - тів - ко, зи - му - ва - ла,

Gmin C7 F

тай за ким, рід - не - сень - ка, су - му - ва - ла?

B Cmin D7 Gmin

Мер - зли тво - ї кри - лич - ка на мо - ро - зі.

Gmin Dmin A7 Dmin

ні - би лис - тя я - се - на при до - ро - зі.

B Cmin D7 Gmin

Мер - зли тво - ї кри - лич - ка на мо - ро - зі.

Gmin Dmin 1 A7 Dmin 2 Gmin A7 Dmin

ні - би лис - тя я - се - на при до - ро - зі. // ти - хо ти - хо.

Де ж ти, моя ластівко, зимувала,
Та й за ким, ріднесенька, сумувала?
Мерзли твої крилечка на морозі, }
Ніби листя ясена при дорозі. } - Двічі

З ким ти, моя радосте, веселилась,
Коли в шибку сонечко срібне билось?
Так уже зіскупився по тобі я, }
Де криниця ранішня голубіє... } - Двічі

А весна все міниться небесами
І дзвенить пташиними голосами.
Доле моя, доленько, ніжна втіхо! }
Плине в далеч річенька тихо-тихо. } - Двічі

ХЕРСОНСЬКИЙ ВАЛЬС

Сл. Я Бічуєва

Муз. В. Плаксеева

ВТОРИЙ ВАРИАНТ

Chords: Fm7, B7, Eb, Fm, G7, Cm, Fm, G7, Cm, D7, G7, Cm, Fm, B7, Eb, B7, Eb, Ab, Bm, C7, Fm, Cm, D7, G7, Cm, Fm, B7, Eb, Fm, B7, Eb, Fm, B7, Eb, Fm, G7, 1. 2. 3. Cm, 4.

ХЕРСОНСЬКИЙ ВАЛЬС

Наш Херсон вітає щиро дорогих гостей.
Знов наповнилися площі гомоном людей.
Зацвіли яскравим цвітом береги Дніпра,
Ми бажаємо вам миру, щастя і добра.

ПРИСПІВ:

Наше місто – краса наша й гордість,
Наші діти – майбутнє твоє.
Ти перлина Таврійського краю,
Ми навек полюби тебе.

Твої кручі пам'ятають чайки козаків,
Як сини твої відважні били ворогів.
А тепер, у мирні роки, ти цвітеш й ростеш,
І херсонці разом з містом молодіють теж.

ПРИСПІВ

Твої люди працьовиті, славні трударі
І колосяться навколо золоті лани.
Кораблі пливуть у далі і шумлять гаї,
Щедрий урожай збирають на твоїй землі.

ПРИСПІВ

ПІСЛЯМОВА

ПІСНЕЮ ЛІКУЮТЬ ДУШІ

У книзі подаються відомості і основні питання з усної народної творчості, і, зокрема, про роль пісні у житті народу. Правду говорять, що доки живе пісня, доти живе й народ!

Як не пригадати уривок із вірша Бориса Олійника «Хлібові», де мова йде про істинні цінності на землі, як от:

...Вічна опора у небі, на морі і суші –
Хліба єдиний для всіх поколінь і світів –

День мій грядущий,
день проминулий і суцый

Благослови. І освяти. І освіти...
Образу хліба вклонімося.

Сиріч – людині,
Високочолому сіятелю землі.

Істинно, люди: живемо не хлібом єдиним.
Істинно так...коли маємо хліб на землі.

Не хлібом єдиним живе колектив «Журавки». Він є носієм і пропагандистом загальнолюдських цінностей: миру, щастя, любові, радості, добра. Він збагачує свій духовний світ, світ своїх краян, свого народу-нації.

Створювати таке пісенне мистецтво, пропагувати його – мета і завдання, обов'язок і поклик душі у народного ансамблю «ЖУРАВКА» – співучої перлини Херсонщини. За визнанням незмінного керівника цього народного ансамблю Бай Людмили Всеволодівни, високоерудованої, інтелігентної жінки, чітко проступають основні плани співучого гурту, яким вона керує вже більше восьми років, а саме:

– Ми прагнемо до того, щоб людина, яка чує пісні в нашому виконанні, ставала духовно кращою, щоб вона отримувала насолоду від спілкування із художнім словом і майстерно виконаною піснею;

– щоб вона відчула позитивний настрій і далі несла цей «заряд» іншим людям;

– щоб вона любила свій рідний край, отчий дім, материнську пісню, батьківське слово, звичаї і обряди роду і народу.

Ми оспівуємо рідну землю, вічні цінності у житті...

Ми постійно шукаємо шлях до цього, і, повірте, він часто непростий.

В. Ткаченко

РІДНА ЗЕМЛЯ

Ти даєш мені сонце погоже,
І повітря даєш, і снагу...
Не вславляти тебе я не можу,
Отаку, як життя, дорогу.

Та коли б я була не людина,
А зелена береза була,
Я шуміла б про тебе в долині.
Твоя б слава ще більше б росла.

І коли б солов'єм я співучим
У твоїх народилась лісах,
То про тебе, велику й могучу,
Я навчила б співать небеса

Т. Щерба

БЕРЕЖІТЬ ДУШУ!

«Бережіть життя!», — таку ось фразу
Слухати, як заповіді мушу.
Та хотіла б повторять щоразу,
Аби люди думали про душу.

Є «Журавка» — це ансамбль народний.
Вони прагнуть світ робити кращим,
Піснею вселяють дух природний,
Душі виліковують болящі.

У «Журавки» мрія заповітна:
Співом - перлом душі лікувати,
Щоби пісня линула привітна,
Вони прагнуть щастя дарувати.

Хочуть співом нас порятувати,
Відродить минуле з забуття.
Захистить, як захищає мати
Свою волю й крихітку-дитя.

Щоб про душу думали частіше:
Світ врятує пісня і краса,
Бо людині хочеться причастя,
Її душу манять небеса.

«Бережіть життя!», — таку ось фразу
Слухати, як заповіді мушу.
Спів «Журавки» чую, і одразу
Розумію: піснею вони лікують душу.

ОПРАЦЬОВАНІ МАТЕРІАЛИ:

1. Бай Л. В. Архівні матеріали з історії створення і творчої діяльності народного вокального ансамблю «Журавка».
2. Олесь Гончар. «Берегти світло в душі», К. 2015, с. 177, 223.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. К. 1991.
4. Гром'як Р.Т., Ковалів Ю.І. Літературознавчий словник-довідник, К., 1997.
5. Мошинський К. О. Одяг - частка народної душі. К. 1993.
6. Матейко К. І. Головні убори українців до початку ХХ століття. К., 1973. №3.
7. Стельмащук Г.Г. Народні музичні інструменти в традиційних звичаях і обрядах українців. К., 1993.

ЗМІСТ

Передмова

Із джерел народної духовності.....3

I РОЗДІЛ

Херсонщина – пісенний край..... 5

II РОЗДІЛ

Інтерв'ю з Бай Людмилою Всеволодівною –
керівником народного вокального
ансамблю «Журавка»..... 9

III РОЗДІЛ

Життєва одіссея «Журавки» у світлинах.....47

IV РОЗДІЛ

Репертуар народного вокального
ансамблю «Журавка»..... 58

V РОЗДІЛ

Співдружність із авторами і композиторами..... 62

Післямова

Піснею лікують душі.....76

Опрацьовані матеріали.....80

Літературно-художньо-ілюстративно-нотне видання

ЩЕРБА ТАЇСІЯ МИКОЛАЇВНА
СПІВУЧА ПЕРЛИНА ХЕРСОНЩИНИ

*Літературний портрет народного
вокального ансамблю «Журавка». Херсон*

За авторською редакцією
Упорядник – Л.В. Бай
Коректор – Н.Л. Гладуненко
Комп'ютерний набір – Л.П. Різніченко
Технічний редактор – С.Г. Дудченко
Відповідальна за випуск – Л.В. Бай

Фото на обкладинці і в книзі Сергія Бойчука
Фото із заходів ТВ «Скіфія»

Підписано до друку 10. 05. 2016. Формат 60X 84 116. Папір
Офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman Cug.
Ум. друк. арк. 5 Наклад 300.

Видрукувано у ТОВ «Айлант»
73000, Україна, м. Херсон, пров. Пугачова, 5/20.
Свідоцтво про реєстрацію ХС №1 від 20.08. 2000р.
Тел.: 49- 33-48.